

แนวทางการป้องกันการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3

สายพลาธิการ ของหน่วยที่รับการสนับสนุน

จากกองบัญชาการช่วยรบ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก โกญจนาท จันตื้อ

รองเสนาธิการ กองบัญชาการช่วยรบที่ 4

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2565

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการป้องกันการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 (สป.3)
สายพลาธิการ ของหน่วยที่รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการ
ช่วยรบ

โดย พันเอก โภญจนาท จันตื้อ

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก นิพนธ์ บุญศิริ

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2565 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี
(วิชาติ เอี่ยมไพจิตร)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

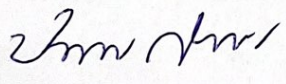
คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก
(นิพนธ์ บุญศิริ)

ประธานกรรมการ

พันเอก
(อภิศักดิ์ พันธวงษ์)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอกหญิง
(ปีธมา สมสนั่น)

กรรมการ

พันเอกหญิง
(มนทิรา ยิ้มสมบุญ)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พັນเอก โกญจนาท จันตื้อ
เรื่อง	แนวทางการป้องกันการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 (สป.3) สายพลาธิการ ของหน่วยที่รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบ
วันที่	กันยายน 2565 จำนวนคำ : 9,081 จำนวนหน้า : 27
คำสำคัญ	การป้องกันการทุจริต สิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ (สป.3) กองบัญชาการช่วยรบ การบริหารจัดการความเสี่ยง
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการป้องกันการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 (สป.3) สายพลาธิการ ของหน่วยที่รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบ เป็นงานวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ รวมถึงพัฒนาและนำเสนอแนวทางการป้องกันการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ ของหน่วยที่ใช้รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารราชการของกองทัพบก ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารงานวิจัยทางวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ บันทึกคดีจากสำนักงานจเรทหารบก กองบัญชาการกองทัพไทย นโยบายภาครัฐ แนวคิด ทฤษฎี รวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า การทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 เกิดจากหลายสาเหตุ อาทิ การขาดความสนใจหรือกระทำการโดยประมาท เลินเล่อ การไม่เอาใจใส่ในการควบคุมทางบัญชี และตรวจสอบยอดในการรับและจ่าย การควบคุมและตัดยอดสิ่งอุปกรณ์มีความคลาดเคลื่อน การตีความหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติผิดไปจากที่ควรจะเป็น ซึ่งส่งผลเสียหายต่อกองทัพบก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การบริหารจัดการและประเมินความเสี่ยงของการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 และได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้เทคโนโลยี เนื่องจากมี

ความเหมาะสม ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน (Realtime Database) ใช้ระบบใบเบิกอิเล็กทรอนิกส์ (e-Supply) ในการเบิก-จ่าย หรือยื่นอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ และการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ เพื่อให้ใช้งานบนอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่หรือสมาร์ทโฟน (Mobile Application) การนำชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่ใช้ควบคุมการทำงาน ของเครื่องคอมพิวเตอร์ (Software) ซึ่งเป็นประเภทหลักข้อมูลที่ทำขึ้นมาเพื่อให้ผู้อื่นนำไป พัฒนาต่อได้ฟรี (Open Source) โดยนำระบบบริหารจัดการทรัพยากรภายในองค์กร (Enterprise Resource Planning : ERP) มาใช้ในแต่ละขั้นตอน ซึ่งจะช่วยให้สามารถ แก้ไขและป้องกันการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ ของหน่วยที่ใช้รับการ สนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวต่อไป

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Konchanat Jantue

TITLE: Guidelines for supply-class 3 (SC.3) quartermaster brunch corruption prevention of support unit from the logistical brigade, army support command.

DATE: September, 2022 **WORD COUNT :** 9,081 **PAGES :** 27

KEY TERMS: Corruption prevention Supply-class 3 (SC.3) Quartermaster brunch the Logistical Brigade Army Support Command Enterprise Risk Management.

CLASSIFICATION: Unclassified

Research on guidelines for supply-class 3 (SC.3) quartermaster brunch corruption prevention of support unit from the logistical brigade, army support command is a strategic research to study state of supply-class 3 quartermaster brunch corruption included the develop and presented guidelines for supply-class 3 (SC.3) quartermaster brunch corruption prevention of support unit from the logistical brigade, army support command to improve the efficiency and effectiveness of the Royal Thai Army's public administration. The author conducted research from academic research papers published in the country and abroad, Inspector General Department report, Royal Thai Armed Forces Headquarters, public policy, related of conceptual, theory, and literature. The findings revealed that there were numerous sources of supply-class 3 corruptions such as inattention or carelessness in performance, negligent, inattention of an accounting control and auditing of the receivable-payable account, incorrected of control and cut-off supply-class, mistaken of rule

adjudication. The author presented a technological solution to the problem, because of its suitability, realtime database, using e-Supply to supply-class 3 requisitions, mobile application development or an open source ERP software computer to apply for each processes, This will aid in the resolution and prevention supply-class 3 (SC.3) quartermaster brunch corruption of support unit from the logistical brigade, army support command in the short-term and long-term.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก คณะกรรมการสอบงานวิจัยและคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบก และทุกท่านที่กรุณา ประสทิธิประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนให้คำแนะนำในการจัดเตรียม การวางแผน เก็บรวบรวม วิเคราะห์ แก้ไขข้อบกพร่องในการทำเอกสารวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พันเอก นิพนธ์ บุญศิริ อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก อภิศักดิ์ พันธวงษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษารวมถึงคณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล คือ พันเอกหญิง ปัทมา สมสนั่น และ พันเอกหญิง มนทิรา ยิ้มสมบุญ ที่กรุณาให้แนวคิดและแนวทางด้วยความเมตตา กรุณาและความปรารถนาดียิ่ง ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พลตรี วิชาติ เอี่ยมไพจิตร ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก ที่กรุณาอนุมัติให้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลอันเป็นประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ อาจารย์และเจ้าของผลงานวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้อ้างถึง ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือและให้กำลังใจ จนทำให้ผู้วิจัยทำการศึกษาจนสำเร็จด้วยดี คุณประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยค้นคว้าขอขอบพระคุณให้แด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ทั้งที่เกี่ยวข้องกับผู้วิจัย ในทางตรง และทางอ้อม และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ จะสามารถเป็นแหล่งความรู้ที่มีประโยชน์ต่อผู้สนใจได้ใช้ในการศึกษาค้นคว้า และต่อยอดองค์ความรู้ต่อไป และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิจัยฉบับนี้ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อกองบัญชาการช่วยรบ กรมพลธิการทหารบก วิทยาลัยการทัพบก กองทัพบก และประเทศชาติสืบไป

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
วิธีการศึกษา	8
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	10
การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ 3	10
การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์.....	12
การวิเคราะห์ทางเลือกทางยุทธศาสตร์	17
แนวทางใหม่ในการแก้ปัญหา	19
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	22
ความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติด้านดิจิทัลกระทรวงกลาโหม	24
บทที่ 4 บทสรุป	26
ข้อเสนอแนะ	27
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

กองทัพบกมีมาตรการเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตภายในหน่วยงานโดยการเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ซึ่งได้นำเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) มาใช้ในการประเมินการดำเนินงานของส่วนราชการ ซึ่งเป็นเกณฑ์ประเมินผลที่ต้องการให้หน่วยงานของรัฐยกระดับให้โปร่งใสและต่อต้านการทุจริตในองค์กร โดยการสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการให้ความรู้ตามคู่มือประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของกองทัพบกเป็นไปด้วยความโปร่งใสเป็นธรรม ปลอดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบในการปฏิบัติงาน¹ ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561 – 2580) โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกระดับ มีวัฒนธรรม แยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัว ละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ มีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต จะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในปี 2580² และสอดคล้องกับแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กระทรวงกลาโหม ประจำปีงบประมาณ 2560 – 2564 ซึ่งกำหนดวิสัยทัศน์ “กระทรวงกลาโหมโปร่งใส ไร้คอร์รัปชัน” พันธกิจ “สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ยกกระดับธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม และหน่วยงานในกำกับของ

กระทรวงกลาโหมแบบบูรณาการ และพัฒนากระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งระบบให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน”³

การทุจริตเป็นหนึ่งในประเด็นการดำเนินงานที่กองทัพพบก่ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากผลเสียที่เกิดขึ้นจากการทุจริตนั้น เป็นสิ่งที่ขัดขวางการพัฒนาคุณภาพของกองทัพ ส่งผลเสียทั้งในเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงาน อีกทั้งยังทำให้กระทบต่อภาพลักษณ์ของกองทัพก การเสื่อมเสียชื่อเสียงหรือเกิดข้อครหาได้ โดยเฉพาะประเด็นการทุจริตสิ่งอุปกรณในหน่วยงานของกองทัพก ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่าอาจมีการทุจริตเกิดขึ้นได้ในทุกขั้นตอนและอาจเกิดขึ้นได้ทุกช่วงเวลา โดยเฉพาะประเด็นการทุจริตสิ่งอุปกรณ ซึ่งกองทัพกได้ติดตามประเด็นดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากคำสั่งกองทัพก ที่ 461/2517⁴ เรื่อง ให้กวดขันการควบคุมสิ่งอุปกรณของทางราชการ ซึ่งระบุถึงข้อบกพร่องที่อาจเกิดการทุจริตไว้ว่า เนื่องจากปรากฏว่าในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ในการควบคุมสิ่งอุปกรณของทางราชการ ละเลยไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการที่กำหนดไว้ หรือขาดความสนใจหรือกระทำการโดยประมาท เลินเล่อ อันเป็นเหตุให้ทางราชการต้องสูญเสียสิ่งอุปกรณ (สป.) จำนวนมาก ซึ่งเป็นผลเสียหายแก่ทางราชการ เช่น เจ้าหน้าที่ควบคุมการรับและจ่ายสิ่งอุปกรณ มิได้เอาใจใส่ในการควบคุมทางบัญชี และตรวจสอบยอดในการรับและจ่าย เป็นต้น สอดคล้องกับที่ระบุในหนังสือราชการ กบ.ทบ. (กองวิจัยและพัฒนาการ) ที่ กท. 1404/144⁵ (ภาคผนวก) เรื่อง ขออนุมัติยกเลิกและใช้ระเบียบ ทบ. ว่าด้วยการจำหน่าย สป. ที่กล่าวถึง การควบคุมและตัดยอด สป. มีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากสาเหตุการจำหน่าย เช่น หน่วยที่มีหน้าที่ไม่รายงานผลการอนุมัติจำหน่ายให้กรมฝ่ายยุทธบริการหรือกรมฝ่ายกิจการพิเศษที่รับผิดชอบใน สป. ทราบ และการที่หน่วยตีความหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติผิดไปจากที่ควรจะเป็น เนื่องจากการจำหน่าย สป. นั้น แม้เป็นงานด้านการส่งกำลังบำรุง แต่ก็มีบางกรณีที่จะต้องเกี่ยวพันกับระเบียบข้อบังคับในเรื่องอื่น ๆ ด้วย เช่น การเงินหรือความรับผิดชอบทางละเมิด เป็นต้น

ลักษณะของสิ่งอุปกรณ เป็นสิ่งอุปกรณที่มีความสำคัญสูงสุด ซึ่งจะต้องได้รับการวิเคราะห์และตรวจรายละเอียดของปัจจัยทั้งหลาย ที่มีผลกระทบต่อความต้องการและการส่งกำลัง ณ ระดับฝ่ายอำนวยการของกองพัน โดยสิ่งอุปกรณหนึ่งที่สำคัญในการดำเนินงานส่งกำลังบำรุง คือ สิ่งอุปกรณประเภท 3 สายพลาธิการ ได้แก่

น้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันอุปกรณ์ ที่อยู่ในความรับผิดชอบทางการส่งกำลังบำรุงของ พลอากาศทหารบก (พธ.ทบ.) ที่ใช้เกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรกล เครื่องบิน เครื่องให้แสงสว่าง และเครื่องให้ความร้อน เป็นต้น⁶ ซึ่งประเภทน้ำมัน ตามระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลอากาศ (สป.3) พ.ศ. 2551 ที่กำหนดเพื่อความสะดวกสำหรับการอ้างอิงในการเสนอความต้องการและการแจกจ่าย แบ่งน้ำมันของ กองทัพบกออกเป็น 3 ประเภท ตามลักษณะของการกำหนดมูลฐานและวัตถุประสงค์ ในการเบิกจ่าย คือ น้ำมันประเภท 1 หมายถึง น้ำมันที่กองทัพบกกำหนดให้หน่วยต่าง ๆ ทำการเบิกจ่าย เพื่อใช้สำหรับการปฏิบัติงานประจำในรูปของ "อัตราน้ำมัน" น้ำมันประเภท 2 หมายถึง น้ำมันที่กองทัพบกกำหนดให้หน่วยต่าง ๆ ทำการเบิกจ่ายเพื่อใช้สำหรับการปฏิบัติงานพิเศษเฉพาะครั้งคราว ในรูปของ "เครดิต" หรือ ในรูปของเครดิตรวมเป็น ส่วนกลางสำหรับงานที่คาดไม่ถึง และน้ำมันประเภท 3 หมายถึง น้ำมันที่กองทัพบก กำหนดให้หน่วยต่าง ๆ ทำการเบิกจ่ายเพื่อการสะสม เก็บรักษาไว้สำหรับการรองจ่ายใช้งาน หรือสำหรับเป็นน้ำมันสำรอง

หน่วยใช้ คือ หน่วยที่ได้รับประโยชน์จากการใช้สิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลอากาศ โดยเฉพาะหมายถึงหน่วยที่ได้รับอัตราหรือเครดิตที่มีสิทธิในการเบิกจ่าย ไปใช้ราชการได้ หน่วยสนับสนุนโดยตรง คือ หน่วยที่มีหน้าที่แจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลอากาศ สนับสนุนให้แก่หน่วยใช้หรือผู้ใช้โดยตรง หน่วยสนับสนุนทั่วไป คือ หน่วยที่มีหน้าที่แจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลอากาศ ให้แก่หน่วยสนับสนุนโดยตรง อีกต่อหนึ่ง และทำหน้าที่สนับสนุนโดยตรงให้แก่หน่วยใช้ในที่ตั้งเดียวกัน กรมพลอากาศทหารบก คือ กรมฝ่ายยุทธบริการ ซึ่งรับผิดชอบในการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลอากาศ และมีหน้าที่แจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลอากาศ ให้แก่หน่วยสนับสนุนทั่วไป หน่วยสนับสนุนโดยตรง และหน่วยใช้ โดยมีเจ้ากรมพลอากาศทหารบกเป็นหัวหน้าสายงานฝ่ายยุทธบริการ สายการบังคับบัญชา คือ ความเกี่ยวพันทางการบังคับบัญชาของ หน่วยต่าง ๆ ตามลำดับคือ กองพัน กรม กองพล กองทัพภาค และกองทัพบก หรือจังหวัด ทหารบกมณฑลทหารบก กองทัพภาค และ กองทัพบก หรือกองพัน กองบัญชาการช่วยรบ กองทัพภาค และกองทัพบก สายการส่งกำลังบำรุง คือ ความเกี่ยวพันทางการส่งกำลังบำรุง

ของหน่วยตามลำดับ คือ หน่วยใช้ – หน่วย สนับสนุนโดยตรง – หน่วยสนับสนุนทั่วไป – กรมพลธิการทหารบก และกองทัพบก⁷

สิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล และประสิทธิภาพหน่วยทหารของกองทัพบก การทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 โดยเฉพาะการจำหน่าย สิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลธิการ อาจมีสาเหตุเกิดจากการทุจริตหรือการจงใจทำให้เสียหาย หรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่บกพร่องอันเป็นการประมาทเลินเล่อหรือเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ เหตุสุดวิสัย หรือเกิดขึ้นตามสภาพการใช้งานปกติ หรือจากการกระทำของข้าศึก เป็นต้น ปัญหาการทุจริตของสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลธิการนั้นพบการรั่วไหลและการนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว (ดังปรากฏในหนังสือราชการ กทบ.พธ.ทบ.⁸ (แผนกควบคุม ฯ โทร. 68238) ที่ ต่อ กท 0445.4/643/64 วันที่ 7 ก.ย. 64 เรื่อง ขออนุมัติใช้แบบพิมพ์ ทบ. ประกอบระเบียบ ทบ. ว่าด้วยการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลธิการ พ.ศ. 2551 เพื่อพรางในปีงบประมาณ 2565)

หนังสือราชการดังกล่าว มีประเด็นข้อเท็จจริง คือ ผู้บัญชาการกองทัพบก ได้กรุณาอบนโยบายการปฏิบัติงานการพัฒนางานด้านส่งกำลังบำรุง โดยให้กรมพลธิการทหารบก (พธ.ทบ.) ดำเนินการแก้ไขปัญหาการรั่วไหลของสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลธิการ อย่างจริงจัง เพื่อไม่ให้ถูกนำไปใช้สำหรับประโยชน์ส่วนตัว ด้วยการปรับปรุงระเบียบ แก้ไขคำสั่ง และระเบียบปฏิบัติประจำ (รปจ.) ที่เกี่ยวข้องกับวงรอบการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลธิการ ตั้งแต่การกำหนดความต้องการ การจัดหา การเก็บรักษา การแจกจ่าย การควบคุม การจำหน่าย และการรายงาน โดยเฉพาะการปรับปรุงการกำหนดความต้องการ และการวางระดับสะสมสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลธิการ ให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับการใช้งานจริง มีคณะกรรมการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาส่งกำลัง สป.3 สายพลธิการ ดำเนินการจัดทำ และเพิ่มแบบพิมพ์กองทัพบก เพื่อเพิ่มการควบคุมทางบัญชี และการรายงานโดยมุ่งเน้นเพิ่มบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เพื่อให้สอดคล้องตามระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลธิการ พ.ศ. 2551 เพื่อให้การส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลธิการดำเนินไปอย่างเพียงพอ ต่อเนื่อง ทันเวลา และมีประสิทธิภาพทั้งในยามปกติ และยามสงคราม ซึ่งจะกำหนดความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาในระดับต่าง ๆ ให้แน่ชัด

และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ วิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในเรื่องความต้องการ การจัดการ การเก็บรักษา การจ่าย การจำหน่ายส่งคืน การรายงาน การควบคุมและการตรวจเกี่ยวกับ สิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาทิกการ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งกองทัพบก

กรณีศึกษาสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันการทุจริตในหน่วยงาน อาทิ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับน้ำมัน เป็นตัวอย่างสำคัญในการบริหารจัดการองค์กรเพื่อป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันด้วยกลยุทธ์ต่าง ๆ อาทิ การบริหารจัดการความเสี่ยง (Enterprise Risk Management : ERM) ซึ่งขับเคลื่อนโดยทีมบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน เพื่อป้องกันความสูญเสียจากการดำเนินงาน การดำเนินการตามคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี มาตรฐานทางจริยธรรม และจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ มีช่องทางการแจ้งเบาะแสการทุจริตและคอร์รัปชัน รวมถึงการร้องเรียนด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณขององค์กร⁹ มีโครงการปรับปรุงระบบงานหลักขององค์กร (Enterprise Resource Planning Project : ERP) โดยมีภารกิจหลักในการปรับปรุงระบบงานต่าง ๆ ภายในองค์กร ตั้งแต่กระบวนการวางแผน การจัดหา การผลิต การขนส่ง การเก็บสำรอง การบำรุงรักษา การตลาด การจัดจ่าย ผลิตภัณฑ์ก๊าซธรรมชาติ ไปจนถึงกระบวนการจัดเก็บ/การชำระเงิน การบันทึกบัญชีและการรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน โดยเชื่อมโยงทุกระบบงานเข้าด้วยกันและอยู่บนฐานข้อมูลเดียวกัน¹⁰ และการวิเคราะห์ปัญหาการทุจริตและระบุความเสี่ยงโดยใช้ SWOT Analysis ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินสถานการณ์และแนวโน้มของปัญหา¹¹ โดยแนวทางดังกล่าวเป็นตัวอย่างรูปธรรมสำคัญที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการป้องกันการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาทิกการ ของหน่วยที่รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบได้

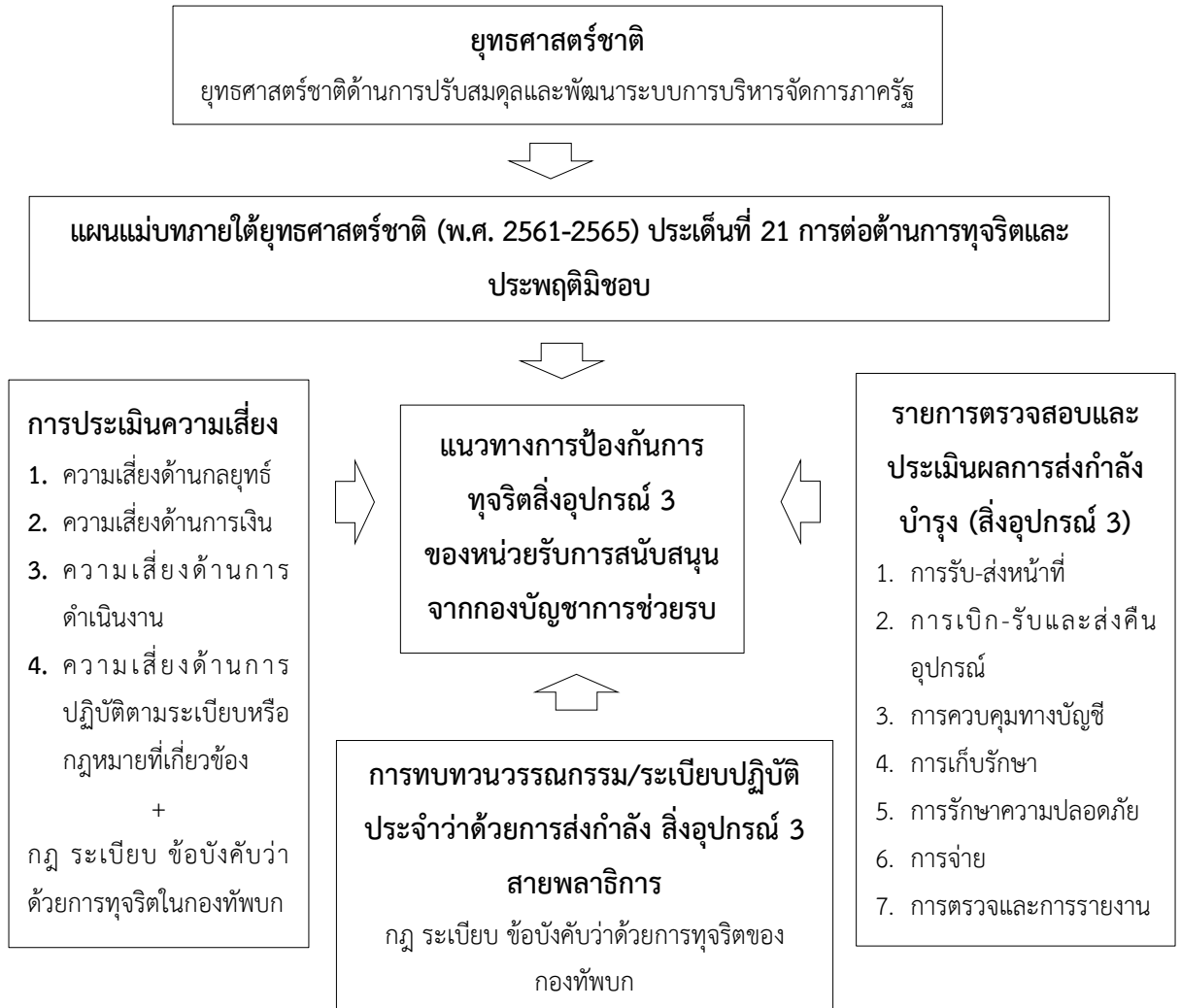
กองบัญชาการช่วยรบ (บชร.) มีภารกิจในการสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงแก่หน่วยในอัตรากองทัพภาค รวมทั้งหน่วยที่บรรจุมอบหรือขึ้นสมทบ และหน่วยอื่น ๆ ตามที่กองทัพบกกำหนด ให้เป็นไปตามนโยบายของทางราชการ เพื่อสนับสนุนหน่วยต่าง ๆ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้แก่กองทัพภาคอย่างถูกต้อง เหมาะสม ทันต่อเวลาและสถานการณ์ เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ของหน่วยมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งการดำเนินงานส่งกำลังบำรุงต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ดังนั้น เพื่อป้องกันการทุจริตที่อาจจะเกิดขึ้น การศึกษาครั้งนี้จึงใช้กระบวนการวิเคราะห์

ความเสี่ยงที่ระบบในการบริหารจัดการปัจจัยและการควบคุมกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อลด
 มูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการทุจริตสิ่งอุปกรณประเภท 3 ของ
 หน่วยที่ใช้รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบขึ้น และการวิเคราะห์ปัญหาการทุจริต
 และระบุความเสี่ยงโดยใช้ SWOT Analysis เพื่อตรวจสอบและควบคุมขั้นตอนหรือโอกาส
 เสี่ยงที่จะเกิดการทุจริตและหาแนวทางการป้องกันที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวโน้มของปัญหาการทุจริตสิ่งอุปกรณประเภท 3
 สายพลาธิการ ของหน่วยที่ใช้รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบ
2. เพื่อวิเคราะห์ ค้นหาปัจจัย และ/หรือ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต และที่ช่วยลด
 หรือป้องกันการเกิดทุจริตสิ่งอุปกรณประเภท 3 สายพลาธิการ ของหน่วยที่ใช้รับการ
 สนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบ
3. เพื่อศึกษาผลกระทบและประเมินความเสี่ยงที่เกิดจากการทุจริตสิ่งอุปกรณประเภท 3
 สายพลาธิการ ของหน่วยที่ใช้รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบ
4. เพื่อพัฒนาและนำเสนอแนวทางการป้องกันการทุจริตสิ่งอุปกรณประเภท 3 สายพลาธิการ
 ของหน่วยที่ใช้รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบ ให้มีประสิทธิภาพ และ
 ประสิทธิภาพในการบริหารราชการของกองทัพบก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย

ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามแนวทางที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด

2. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาจากเอกสารงานวิจัยทางวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 (สป.3) สายพลาธิการ ของหน่วยที่ใช้รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบ กองทัพบก ใช้ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย 6 เดือน ระหว่างเดือน ธันวาคม 2564 - พฤษภาคม 2565

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลโดยการจดบันทึกรวบรวมข้อมูลผ่านการสังเกตการณ์ บันทึกคดีจากสำนักงาน จเรทหารบก กองบัญชาการกองทัพไทย และหลักฐานที่บันทึกที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ ของหน่วยที่ใช้รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบ กองทัพบก และศึกษาจากเอกสารสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกระทรวงกลาโหม ประจำปีงบประมาณ 2560 – 2564 รายงานตรวจสอบและประเมินผลการส่งกำลังบำรุง (สิ่งอุปกรณ์ประเภท 3) นโยบายภาครัฐ แนวคิด ทฤษฎี รวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในภาครัฐ การประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริต กฎ ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการทุจริตในกองทัพบก ระเบียบปฏิบัติประจำว่าด้วยการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา เป็นแนวทางในการคิดเชิงวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หรือการบริหารจัดการความเสี่ยง และรายการตรวจสอบ และประเมินผลการส่งกำลังบำรุง (สิ่งอุปกรณ์ 3) มาวิเคราะห์และดำเนินการตามกระบวนการวิธีวิจัย เพื่อหาข้อสรุป และกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

พัฒนาโครงการวิจัยในเดือนธันวาคม 2564 จากนั้นทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในห้วงธันวาคม 2564 – กุมภาพันธ์ 2565 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ในห้วงเดือน กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2565 จากนั้นทำการเขียนรายงาน แก้ไขปรับปรุง สรุปผลการวิจัย ทำรูปเล่มให้แล้วเสร็จภายในเมษายน – พฤษภาคม 2565 พร้อมนำเสนอผลงานวิจัยต่อคณะกรรมการภายในเดือน มิถุนายน 2565

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

การศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบและความเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับสาเหตุของปัญหาการทุจริตสิ่งอุปกรณ 3 จากนั้นทำการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ เพื่อให้ได้มาซึ่งทางเลือกทางยุทธศาสตร์ในการป้องกันการทุจริตสิ่งอุปกรณ 3 ของหน่วยรับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการทุจริตสิ่งอุปกรณ 3

สิ่งอุปกรณประเภท 3 มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนากำลังพลทั้งทางด้านกายภาพและคุณภาพเพื่อสร้างรากฐานที่เข้มแข็งและประสิทธิภาพหน่วยทหารของกองทัพบก การทุจริตสิ่งอุปกรณประเภท 3 ซึ่งมีบันทึกที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการทุจริตสิ่งอุปกรณ 3 สายพลาธิการ ดังนี้

1. บันทึกเกี่ยวกับสิ่งอุปกรณประเภท 3 (สป.3) สายพลาธิการ

การทุจริตสิ่งอุปกรณในหน่วยงานของกองทัพบก ปฏิเสธไม่ได้ว่าอาจมีการทุจริตเกิดขึ้นได้ในทุกขั้นตอนและอาจเกิดขึ้นได้ทุกช่วงเวลา โดยเฉพาะประเด็นการทุจริตสิ่งอุปกรณ 3 สายพลาธิการ ซึ่งกองทัพบกได้ติดตามประเด็นดังกล่าวอย่างต่อเนื่องดังที่ได้กล่าวมาก่อนหน้านี้ ดังปรากฏในบันทึกข้อความ ส่วนราชการ กบ.ทบ. (กองวิจัยและพัฒนาการ) ที่ กท.1404/144^๕ และบันทึกข้อความส่วนราชการ กทบ.พธ.ทบ.^๘ ที่ต่อ กท 0445.4/643/64 (ภาคผนวก) ประกอบสาเหตุจากคนและระบบ ดังนี้

1.1 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการควบคุมสิ่งอุปกรณของทางราชการละเลย ไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการที่กำหนดไว้

1.2 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขาดความสนใจหรือกระทำการโดยประมาท เลินเล่อ อันเป็นเหตุให้ทางราชการต้องสูญเสียสิ่งอุปกรณจำนวนมาก

1.3 เจ้าหน้าที่ควบคุมการรับ และจ่ายสิ่งอุปกรณ์ มิได้เอาใจใส่ในการควบคุมทางบัญชี และตรวจสอบยอดในการรับและจ่าย เป็นต้น

1.4 การควบคุมและตัดยอดสิ่งอุปกรณ์มีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากสาเหตุการจำหน่าย เช่น หน่วยที่มีหน้าที่ ไม่รายงานผลการอนุมัติจำหน่ายให้กรมฝ่ายยุทธบริการ หรือกรมฝ่ายกิจการพิเศษที่รับผิดชอบในสิ่งอุปกรณ์ทราบ

1.5 การที่หน่วยตีความหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติผิดไปจากที่ควรจะเป็น เนื่องจากการจำหน่าย สิ่งอุปกรณ์นั้น แม้เป็นงานด้านการส่งกำลัง แต่ก็มีบางกรณีที่จะต้องเกี่ยวพันกับระเบียบข้อบังคับในเรื่องอื่น ๆ ด้วย เช่น การเงินหรือความรับผิดชอบทางละเมิด เป็นต้น

2. บันทึกคดีจากสำนักงานจเรทหารบก

บทเรียนสำคัญเกี่ยวกับการทุจริตหรือการจงใจทำให้เสียหาย หรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่บกพร่องอันเป็นการประมาทเลินเล่อ หรือเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ เหตุสุดวิสัย หรือเกิดขึ้นตามสภาพการใช้งานปกติ หรืออื่น ๆ ของสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 แสดงในเอกสารเรื่อง สป.3 (สาย พธ.) ของคลังหน่วยสนับสนุนทั่วไป คลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ของหน่วยสนับสนุนทั่วไป อยู่ในความรับผิดชอบของกองบัญชาการช่วยรบ โดยมี ผู้บัญชาการกองบัญชาการช่วยรบ เป็นผู้มีอำนาจสั่งจ่ายสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ให้กับหน่วยเบิก และให้กองพันส่งกำลังและบริการ กองบัญชาการช่วยรบ (ร้อย.คลัง สป./ตำบลจ่าย สป.3) รับผิดชอบในการจ่ายตามหลักฐานใบเบิก จะมีการตรวจรับสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ในถังขนาดใหญ่ทุกวันก่อนทำการจ่าย หรือมีกรรมการตรวจรับสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ประจำเดือน เมื่อมีสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ที่เบิกมาลง มีบัญชีคุม สมุดจ่ายด้านหลักฐานรัดกุมตามระเบียบ ทบ. ว่าด้วยการส่งกำลัง สิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 พ.ศ. 2551 แต่มีปัญหาเกิดขึ้น คือเมื่อมีชุดตรวจจากจเรทหารบก (จบ.) มาตรวจหน่วยสนับสนุนทั่วไป พบว่ามียอดสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ในคลังเก็บไม่ตรงกับบัญชีคุม¹² (ภาคผนวก)

เมื่อสอบสวนหาสาเหตุจากผู้รับผิดชอบทั้งหมด ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บัญชีคุม/เจ้าหน้าที่คลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3/ผบ.มว.คลัง สป.3/ผบ.พัน.สปร./ สรุปคือ ยอดสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 จ่ายไปไม่มีหลักฐาน (อ้างว่าผู้บัญชาการกองบัญชาการช่วยรบ

ส่งจ่ายก่อน) มีการรั่วซึมท่อใต้ดินเป็นจำนวนมาก เนื่องจากความชื้นทำให้ท่อเกิดสนิม ไม่ได้ลงสมุดจ่ายยอดสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ของคลังไว้เป็นหลักฐาน เมื่อผู้บัญชาการ มาเติมก่อน รวมถึงมีพวกพ้องมาร่วมขอด้วยทุกครั้ง ทำให้ยอดสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 หายจากคลังเป็นจำนวนหลายหมื่นลิตร เป็นเงินรวมมูลค่าเกือบ 3 ล้านบาท ไม่ตรงกับบัญชีคุม (ศคบ.บชร.) ต้องมีผู้รับผิดชอบในครั้งนี้อย่างนี้ คือ ผบ.มว.คลัง สป.3 ในขณะนั้น โดยสั่งให้ชดใช้ภายใน 30 วัน¹² จากบทเรียนดังกล่าว จึงควรเข้มงวดและให้ความสำคัญในการ ตรวจสอบและป้องกันการทุจริตการเบิกจ่ายสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ให้รัดกุมต่อไป

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในมิติต่าง ๆ จะทำให้เข้าใจถึงสภาพปัญหาในทุกระดับและสามารถคาดการณ์แนวทางแก้ปัญหาทั้งในปัจจุบันและในอนาคตได้ อย่างไรก็ตามปัญหาการทุจริตเกี่ยวกับน้ำมันในหน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นความลับและเข้าถึงได้ยาก โดยเฉพาะหน่วยงานทางการทหารในแต่ละประเทศ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของกองทัพ ดังนั้น การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในครั้งนี้จึงใช้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเผยแพร่ (Public data) โดยใช้การทุจริตน้ำมันในภาพรวมเพื่ออ้างอิงไปยังการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ ในหน่วยใช้รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบ โดยมีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในระดับโลก ข้อมูลจาก Basic guide to corruption and anti-corruption in oil, gas, and mining sectors¹³ การทุจริตในภาคน้ำมัน (Oil Sector) เป็นปัญหาสำคัญระดับโลกที่เกิดขึ้นในทุกประเทศ ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ และในวงการอุตสาหกรรมน้ำมันเต็มไปด้วยการทุจริตมากมาย การซื้อขาย การขนส่ง ระบบการเงินและธุรกรรมการค้า นำมาซึ่งความเสี่ยงในการทุจริต แหล่งหลบเลี่ยงภาษีและบริษัทบางแห่งมีส่วนช่วยผู้นำภาครัฐและเอกชนในการหลบซ่อนความมั่งคั่ง หรือมีส่วนร่วมในการโอนราคาผิดเพื่อหลีกเลี่ยงภาษี และข้อมูลจาก Transparency International Corruption Perception Index 2004¹⁴ พบว่า ในหลายประเทศที่ได้คะแนนความโปร่งใสต่ำมาก เช่น แองโกลา อาเซอร์ไบจาน เอกวาดอร์ อินโดนีเซีย อิหร่าน อิรัก คาซัคสถาน ลิเบีย ไนจีเรีย

รัสเซีย ซูดาน เวเนซุเอลา และเยเมน ประเทศเหล่านี้ มีรายได้ ที่หายไปในภาคน้ำมัน ทั้งจาก ผู้บริหารน้ำมัน พ่อค้าคนกลาง และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

2. สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในระดับภูมิภาค จากรายงาน “Fraud Matters 2015”¹⁵ ซึ่งเป็นผลสำรวจข้อมูลจากผู้จัดการดูแลยานพาหนะและผู้ใช้รถจาก 8 ประเทศ รวมถึงประเทศไทย เปิดเผยว่าร้อยละ 86 ของผู้ใช้รถเห็นด้วยว่าปัจจุบันการทุจริตเป็น ปัญหาใหญ่ในอุตสาหกรรมขนส่ง นอกจากนี้ ยังระบุว่า ผู้ใช้รถร้อยละ 64 ยอมรับว่า เคยเห็นเพื่อนร่วมงานประพฤติทุจริตในการทำงาน โดยพฤติกรรมที่พบบ่อยที่สุด คือ การลักลอบดูดน้ำมันออก ส่วนพฤติกรรมอื่น ๆ ที่สร้างความเสียหายมาก ได้แก่ การใช้บัตร เต็มน้ำมันนอกเหนือจากจุดประสงค์ของบริษัท และการจ่ายค่าน้ำมันด้วยเงินสดแทน เพื่อปิดบังการใช้บัตรซื้อสินค้าอื่น ๆ เนื่องจากน้ำมันเชื่อเพลิงเป็นทรัพยากรที่มีมูลค่าสูง จึงก่อให้เกิดพฤติกรรมทุจริตได้ง่าย และจากรายงาน Corruption in ASEAN: Regional trends from the 2020 Global Corruption Barometer and country spotlights¹⁶ ระบุว่า ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายประเทศมีรายงานของการทุจริต เกี่ยวกับน้ำมันทั้งของภาครัฐ เอกชน และระหว่างประเทศ ซึ่งพื้นที่เสี่ยงเกี่ยวกับ ธรรมชาติภาคน้ำมันและก๊าซในอาเซียน คือ กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชาได้รับการจัดอันดับธรรมชาติภาคน้ำมันและก๊าซในระดับต่ำมาก

3. สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในระดับประเทศ จากผลการศึกษาอิสระล่าสุดจาก เซลล์ ระบุว่า ร้อยละ 92 ของผู้จัดการดูแลยานพาหนะในประเทศไทยมองว่าการทุจริต น้ำมันเชื่อเพลิงเป็นปัญหาใหญ่ในธุรกิจ¹⁵ ในอุตสาหกรรมน้ำมันของประเทศไทยพบว่ามี การทุจริตเกิดขึ้นในการขนส่งน้ำมันจากคลังน้ำมันร่วม ซึ่งมีการขายน้ำมันให้แก่แท่น ขุดเจาะน้ำมันในอ่าวไทย ซึ่งในแต่ละครั้งจะมีการซื้อน้ำมันจากคลังร่วม ถึง 4-5 แสนลิตร ต่อวัน และในขบวนการขนส่งน้ำมันจะมีการขโมยน้ำมันที่ไปส่งให้แก่แท่นขุดเจาะวันละ 5-6 หมื่นลิตร นำมาส่งขายให้แก่ปั้มน้ำมัน และโรงงานอุตสาหกรรมทั่วไป ซึ่งในการขโมย น้ำมันของแท่นขุดเจาะเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้ขนส่งกับผู้รับน้ำมันของแท่นขุดเจาะ และยังมีการพบว่า มีบริษัทตัวแทนจำหน่ายน้ำมันเชื่อเพลิงที่ซื้อน้ำมันจากโรงกลั่นเพื่อ ส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นน้ำมันราคาถูก แต่ในความเป็นจริงไม่ได้ส่งน้ำมัน

ในเรือไปยังต่างประเทศ แต่วกเรือกลับเข้าน่านน้ำไทย และขายน้ำมันดังกล่าวให้แก่กลุ่มค่าน้ำมันเถื่อนในอ่าวไทย¹⁷

4. สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในระดับหน่วยงาน การทุจริตน้ำมันยังสามารถพบได้ในหลายหน่วยงาน ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม เช่น การเบิกจ่ายน้ำมันโดยไม่ลงบันทึกการไม่ตรวจสอบบัญชีน้ำมัน หรือการนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ เป็นต้น จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีข้อตรวจพบการบันทึกเลขไมล์รถในใบสำคัญเบิก การใช้น้ำมันเชื้อเพลิงไม่สัมพันธ์กับบันทึกการใช้รถ และมีการพิจารณาสั่งการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสร้างความเข้าใจ และกำหนดแนวทางปฏิบัติในการเบิกน้ำมันเชื้อเพลิงกับพนักงานขับรถ ผู้ควบคุมรถ ผู้ปฏิบัติงาน ณ สถานีน้ำมันบริการของกรุงเทพมหานคร และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมถึงให้ผู้ควบคุมรถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลให้ตรงกับความเป็นจริง¹⁸

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าปัญหาการทุจริตน้ำมันเป็นปัญหาสำคัญในทุกกระดับ ซึ่งแต่ละภาคส่วนต่างพยายามค้นหาแนวทางและยุทธวิธีต่าง ๆ ที่คาดว่าจะแก้ปัญหาการทุจริตในภาคน้ำมันได้ เช่นเดียวกับประเทศไทย ที่รัฐบาลมีความพยายามผลักดันแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561 – 2580) และแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กระทรวงกลาโหม ประจำปีงบประมาณ 2560 – 2564 ซึ่งกำหนดวิสัยทัศน์ “กระทรวงกลาโหมโปร่งใส ไร้คอร์รัปชัน” พันธกิจ “สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ยกระดับธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม และหน่วยงานในกำกับของกระทรวงกลาโหม แบบบูรณาการ และพัฒนากระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน”³ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาจากภาพรวมใหญ่ ๆ ลงมาจนถึงระดับหน่วยงาน เพื่อเชื่อมโยงไปยังการวิเคราะห์ปัญหาการทุจริตน้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันอุปกรณ์ หรือที่เรียกว่า สิ่งอุปกรณ์ 3 สายพลาธิการ ในหน่วยใช้รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบ โดยการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายใน SWOT Analysis เพิ่มเติม เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาหาแนวทางและกำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

1. จุดแข็ง (Strengths) ที่เอื้อต่อการป้องกันการทุจริต ได้แก่ การมีแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานที่จะช่วยป้องกันปัญหาการใช้เงินไม่เหมาะสม เช่น การจัดทำมาตรฐานการควบคุมรายการตรวจสอบและประเมินผลการส่งกำลังบำรุง (สิ่งอุปกรณ์ 3) ในแต่ละขั้นตอน อาทิ การรับ-ส่งหน้าที่ การเบิก-รับและส่งคืนอุปกรณ์ การควบคุมทางบัญชี การเก็บรักษา การรักษาความปลอดภัย การจ่าย การตรวจและการรายงาน มีความรัดกุมและถูกต้องตามระเบียบราชการและระเบียบกองทัพบก ตลอดจนมีมาตรการกำหนดโทษให้ชัดเจนเมื่อมีกระทำการทุจริตเกิดขึ้น ใช้การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการเฝ้าระวัง และร้องเรียนปัญหาการทุจริต ประพฤติมิชอบเพิ่มมากขึ้น

2. จุดอ่อน (Weaknesses) ที่ยังเป็นปัญหาต่อการป้องกันการทุจริต ได้แก่ การทุจริตหรือการจงใจทำให้เสียหาย หรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่บกพร่องอันเป็นการประมาทเลินเล่อหรือเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ เหตุสุดวิสัย หรือเกิดขึ้นตามสภาพการใช้งานปกติหรือจากการกระทำของข้าศึก การรั่วไหลและการนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน และยังไม่นำแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการทุจริตแอบแฝงไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนมาปฏิบัติอย่างจริงจัง ^{ซ้ำ 8}

3. โอกาส (Opportunities) ที่สนับสนุนต่อการป้องกันการทุจริต กองทัพบกมีมาตรการเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตภายในหน่วยงาน ผู้บัญชาการกองทัพบกได้มอบนโยบายการปฏิบัติงานให้กรมพลธิการทหารบก ในการปรับปรุงระเบียบ คำสั่ง และระเบียบปฏิบัติประจำ (รปจ.) ที่เกี่ยวข้องกับวงรอบการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ตั้งแต่การกำหนดความต้องการ การจัดหา การเก็บรักษา การแจกจ่าย การควบคุม การจำหน่าย และการรายงาน โดยเฉพาะการปรับปรุงการกำหนดความต้องการ และการวางระดับสะสมสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับการใช้งานจริง และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ตลอดจนการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยพัฒนาการดำเนินงานให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น

4. ข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรค (Threats) ต่อการป้องกันการทุจริต ประกอบด้วยกรณีที่ผู้มีอำนาจหรือมีการใช้อิทธิพลในทางมิชอบเพื่อการทุจริต การบริหารงานบางส่วนยังคงมีการเอื้อประโยชน์แก่พวกพ้องหรือประโยชน์ส่วนตน การดำเนินการบางประการมีหลายขั้นตอนการบูรณาการในหลายส่วนยังคงไม่สอดคล้องประสานกันอย่างเป็นเอกภาพ

ผลกระทบจากการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ

การทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 เป็นปัญหาใหญ่ในระดับโลก สร้างความเสียหายเป็นมูลค่ามหาศาลในทุกประเทศ ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ รวมถึงเป็นช่องทางในการหลบซ่อนความมั่งคั่งและหลบเลี่ยงภาษี ทำให้ประเทศที่มีการทุจริตในอุตสาหกรรมน้ำมัน มีรายได้ที่หายไปเป็นจำนวนมาก ทั้งจากผู้บริหารน้ำมัน พ่อค้าคนกลาง และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ดังนั้นการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ จึงเป็นสิ่งที่ขัดขวางการพัฒนาคุณภาพของกองทัพ ส่งผลเสียทั้งในเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพชีวิตกำลังพล อีกทั้งยังทำให้กระทบต่อภาพลักษณ์ของกองทัพพบการเสื่อมเสียชื่อเสียงหรือเกิดข้อครหาได้

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อวางแผนทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3

นอกจากการวิเคราะห์ปัญหาการทุจริตและระบุความเสี่ยงโดยใช้ SWOT Analysis เพื่อประกอบการพิจารณาหาแนวทางและกำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการแล้ว การประเมินความเสี่ยงก็เป็นเครื่องมือสำคัญ ในการนำมาประเมินเพื่อวางแผนทางการแก้ไขปัญหาการทุจริต ซึ่งต้องมีการประเมินระดับความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นด้วย เช่น มีความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดการประเมิน ดังนี้

1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ เป็นความเสี่ยงในการควบคุมให้ทุกภาคส่วนสามารถดำเนินการตามแนวทาง วิสัยทัศน์ และพันธกิจของหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมาย การบูรณาการ และสอดคล้องพัฒนากระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ ทั้งระบบให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน โดยอาจเกิดจากความผิดพลาดโดยไม่เจตนา การมีเจตนาหรือตั้งใจทุจริต

2. ความเสี่ยงด้านการเงิน หรืองบประมาณ เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ (เงินในและนอก) สภาพคล่องทางการเงิน เงินรายได้ การใช้จ่าย และรายงานการเงินที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการแก้ปัญหาการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3

สายพลาธิการ เช่น งบประมาณไม่เพียงพอ งบประมาณล่าช้า การจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสม การใช้งบประมาณเกิน

3. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน การถ่ายทอดคำสั่งและการตีความคำสั่งให้เป็นไปอย่างถูกต้อง การมอบหมายงาน กระบวนการในการดำเนินงาน การควบคุมและตรวจสอบภายใน รวมถึงระบบการสื่อสาร เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุก ๆ ขั้นตอนเนื่องมาจากขาดการกำกับดูแลที่ดีหรือขาดการควบคุมภายในที่ดี ซึ่งครอบคลุมไปถึงกระบวนการ อุปกรณ์ เทคโนโลยี บุคลากร รวมถึงความปลอดภัย/อุบัติเหตุ การมีข้อบกพร่องของวิธีการ/ขั้นตอนการทำงาน และการวางแผนกับการปฏิบัติจริงไม่สอดคล้องกัน

4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นความเสี่ยงจากการที่หน่วยงาน ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อผูกมัดบางประการ และ/หรือความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับ การตีความข้อกำหนดผิดพลาดหรือเข้าใจคลาดเคลื่อน การสื่อสารไม่ทั่วถึงทุกส่วนงาน และการเผยแพร่กฎระเบียบต่าง ๆ ไม่ถูกต้อง

การวิเคราะห์ทางเลือกทางยุทธศาสตร์

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาการทุจริต สิ่งอุปสรรคประเภท 3 สายพลาธิการนั้น ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ทางเลือก ดังนี้

ทางเลือกที่ 1 การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภายในและภายนอก คือการใช้ยุทธศาสตร์ทางกองทัพมาใช้ควบคุมดูแลการดำเนินงานเกี่ยวกับสิ่งอุปสรรคประเภท 3 สายพลาธิการ อาทิ พ.ร.บ. จัดระเบียบกองบัญชาการกองทัพไทย พ.ศ. 2555 / พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 การปรับปรุงโครงสร้าง โดยการจัดโครงสร้างแบบอัตราเฉพาะกิจ มีหน่วยขึ้นตรงตามภารกิจงานในหน้าที่ (Functional Unit) สามารถตอบสนองต่อการปฏิบัติเฉพาะด้านได้อย่างรวดเร็ว มีทรัพยากรและยุทธโปกรณ์ที่สามารถปฏิบัติงาน มีความเป็นระเบียบแบบแผน ปลูกฝังสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนต้นตัว มีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริต มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุดในการปฏิบัติราชการ มีรูปแบบการนำองค์กรที่เป็นระบบ อาทิ มีการแบ่งมอบอำนาจหน้าที่ในการสั่งการและทำการแทนอย่างชัดเจน มีการปรับปรุงแบบการปฏิบัติราชการงานตาม

สถานการณ์ มีความสามารถตัดสินใจในขอบเขตงานของตนเอง และการทำงานเป็นทีม มีการดำเนินการตามยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง กำหนดขอบเขตงานของหน่วยขึ้นตรงให้ครอบคลุมงานใหม่ที่เกิดขึ้น การจัดการหน่วยงานให้มีความประสานสอดคล้องระหว่าง กองงาน และมีหน่วยหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่ประสานและบูรณาการงานภายในระหว่าง หน่วยขึ้นตรง

ทางเลือกที่ 2 แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการจัดการความเสี่ยง คือ ผู้บังคับบัญชาเน้นย้ำถึงความสำคัญในการควบคุมภายใน การควบคุมความเสี่ยงการปฏิบัติ ตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง สร้างแรงจูงใจสำหรับผู้ปฏิบัติหน้าที่ และมีบทลงโทษสำหรับผู้ ที่ละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือผู้กระทำความผิด รวบรวมระเบียบที่เกี่ยวข้อง เป็นคู่มือ แจกจ่ายให้กับผู้ปฏิบัติงาน เพิ่มการควบคุม การกำกับติดตามโดยหัวหน้ากลุ่มงาน/ฝ่าย มีระบบการติดตามประเมินผล เพิ่มพูนความรู้และทักษะในการบริหารงานงบประมาณ การตรวจเอกสารเบิกจ่าย รวมถึงการบริหารงานด้านจัดซื้อจัดหาสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ให้มีประสิทธิภาพ กำชับให้มีการจัดทำบัญชีสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ให้ครบทุกรายการ ทุกขั้นตอน และบันทึกให้เป็นปัจจุบัน การเพิ่มความถี่ในการสอบทาน วัสดุคงคลัง กับบัญชีคุมวัสดุ เพื่อให้มียอดคงเหลือถูกต้องตรงกัน หากมีข้อผิดพลาดจะได้ค้นหา สาเหตุเพื่อแก้ไขและป้องกันมิให้เกิดความเสี่ยงดังกล่าวอีก และในการสอบทานต้องจัดทำ เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อแสดงให้เห็นการสุ่มตรวจสอบจริง เพิ่มการสุ่มตรวจ ทุกขั้นตอนโดยหัวหน้ากลุ่มงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย และจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เก็บไว้เป็นหลักฐาน โดยระบุรายการที่สุ่มตรวจ พร้อมลงชื่อและวันเดือนปีที่ตรวจสอบ ดำเนินการติดตั้งกล้องวงจรปิดเพิ่มในทุกจุดดำเนินการ เพื่อเป็นการป้องกันการความเสี่ยง ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการมีผู้ที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไป หรือหากพบว่าสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สูญหาย หรือมีความผิดพลาดเกิดขึ้นจะได้ใช้ประโยชน์ในการติดตามได้

ทางเลือกที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการปราบปรามการทุจริต คือ มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการ และกลไกที่เกี่ยวข้องในการ ปราบปรามการทุจริต ทั้งในขั้นตอนการสืบสวน/ตรวจสอบเบื้องต้น การดำเนินการทางคดี การตัดสินใจลงโทษผู้กระทำความผิดทั้งทางวินัยและอาญาให้มีความรวดเร็ว การปรับปรุง กฎหมายและตรากฎหมายใหม่เพื่อสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมาก

ยิ่งขึ้น ปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การดำเนินการตามแผนย่อยการปราบปรามการทุจริต เป้าหมายสำคัญคือ การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ มีโครงการสร้างนวัตกรรมการปราบปรามการทุจริตเชิงรุก รวมถึงการจัดตั้งคณะตรวจสอบภายในและภายนอกเพื่อทำงานร่วมกันในการตรวจสอบ และปราบปรามการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ เพื่อความน่าเชื่อถือของหน่วยงานและสามารถตรวจสอบได้

ทางเลือกที่ 4 แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้เทคโนโลยี คือ การปรับกระบวนการทำงานด้านการป้องกันและแก้ไขการทุจริตเข้าสู่ระบบดิจิทัล มีการเชื่อมโยงระบบข้อมูลระหว่างหน่วยงาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการบันทึกข้อมูลตามช่วงเวลาจริง โดยเฉพาะการบันทึกการเบิกจ่ายสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 เชื่อมต่อกับระบบคลัง ใช้ใบเบิกแบบ e-supply การบูรณาการพัฒนาระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบขั้นตอนการดำเนินงานที่ทันสมัย พัฒนาระบบข้อมูลดิจิทัลที่มีการกำหนดกฎเกณฑ์ กติกากระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงาน การเข้าถึงข้อมูล รวมถึงข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้งบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ เป็นการนำหลักระบบบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลสาธารณะ สร้างความโปร่งใส และส่งเสริมให้มีการตรวจสอบการบริหารจัดการของภาครัฐได้

แนวทางใหม่ในการแก้ปัญหา

จากการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหาและสภาวะแวดล้อมทั้งหมดตามที่กล่าวมาแล้ว โดยพิจารณาจากศักยภาพ ชีตความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่ รวมถึงโอกาสในการนำเทคโนโลยีมาใช้ ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหา นี้คือ ทางเลือกที่ 4 แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้เทคโนโลยี ซึ่งแนวทางนี้สามารถประยุกต์และบูรณาการทุกทางเลือกข้างต้น ไว้ด้วยกันอย่างเบ็ดเสร็จได้ด้วยการทำฐานข้อมูลแบบบูรณาการทุกภาคส่วน อีกทั้งยังสามารถตรวจสอบได้ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทางของขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับ สิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการได้ ซึ่งจะ ทำให้ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน ยากต่อการแก้ไขหรือปลอมแปลง และช่วยลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อนลงได้โดยใช้ใบเบิกแบบ e-Supply ในการเบิก-จ่าย หรือยืม สป.3 และการพัฒนา

Mobile Application ในการบันทึกการควบคุมรายการสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ในแต่ละขั้นตอน อาทิ การรับ-ส่งหน้าที่ การเบิก-รับและส่งคืนอุปกรณ์ การควบคุมทางบัญชี การเก็บรักษา การรักษาความปลอดภัย การจ่าย การตรวจและการรายงาน เป็นการใช้หลักระบบบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร เพื่อนำมาใช้ในการจัดการปัญหาภายในองค์กร

นอกจากการดำเนินการตามขั้นตอนเกี่ยวกับสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 แล้ว เทคโนโลยียังสามารถใช้ในกระบวนการทางกฎหมาย เพื่อรวบรวมบันทึกคดีเกี่ยวกับการทุจริตรวมถึงบทลงโทษลงในฐานข้อมูลได้อีกด้วย สามารถพัฒนาระบบการเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลสาธารณะ สร้างความโปร่งใส และส่งเสริมให้มีการตรวจสอบการบริหารจัดการของภาครัฐได้ สอดคล้องกับแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กระทรวงกลาโหม ประจำปีงบประมาณ 2560 – 2564 ซึ่งกำหนดวิสัยทัศน์ “กระทรวงกลาโหมโปร่งใส ไร้คอร์รัปชัน” พันธกิจ “สร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ยกระดับธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการของทุกหน่วยงานในสังกัด กระทรวงกลาโหม และหน่วยงานในกำกับของกระทรวงกลาโหม แบบบูรณาการ และพัฒนากระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน”³

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาคอร์รัปชันสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลานุการนั้น สอดคล้องกับร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)¹⁹ ในประเด็นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ที่ช่วยยกระดับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลจำนวนมากที่มีความซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพลิกโฉมการดำเนินธุรกิจ และการออกแบบนโยบายสาธารณะ ทั้งนี้ การพัฒนาและใช้งานข้อมูลขนาดใหญ่จะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องมีมาตรฐานการจัดเก็บและเชื่อมโยงฐานข้อมูลผ่านเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ อาทิ อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่งและบล็อกเชน ร่วมกับการมีบุคลากรที่มีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม เช่น เหมืองข้อมูล และการเรียนรู้ของเครื่องกล เป็นต้น จากร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ดังกล่าว ส่งผลให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงกองทัพก ต้องปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท กลยุทธ์และกลไกต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของร่าง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ รวมถึงสร้างความพร้อมทางด้านเทคโนโลยี และศักยภาพบุคลากรให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล เพื่อพัฒนากองทัพบกใน ทุกภาคส่วนให้ก้าวสู่การเป็นกองทัพบกดิจิทัล ซึ่งมีความทันสมัย สามารถประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลสนับสนุนการปฏิบัติการกิจ และการปฏิบัติงานของกองทัพบกได้อย่าง เหมาะสม ทันต่อสถานการณ์

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ทางเลือกทางยุทธศาสตร์ในบทที่ 2 ผู้วิจัยนำเสนอทางเลือกในการแก้ไขปัญหาแนวทางการป้องกันการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาทิการ ของหน่วยที่ใช้รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการบริหารราชการของกองทัพบก โดยการใช้ยุทธศาสตร์ คือ การวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้เทคโนโลยี ซึ่งครอบคลุมและสามารถบูรณาการทุกยุทธศาสตร์ที่กล่าวมารวมไว้ที่ยุทธศาสตร์เดียวได้ ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเป็นปัจจุบันสามารถรายงานผลได้ทันที และตลอดเวลา ยากต่อการแก้ไขหรือปลอมแปลง และช่วยลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อนลงได้ ใช้ใบเบิกแบบระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Supply) ในการเบิก-จ่ายหรือยืมสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 และพัฒนาเพื่อให้ใช้งานบนอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่หรือสมาร์ทโฟน (Mobile Application) สำหรับการลงบันทึกการควบคุมรายการตรวจสอบและประเมินผลการส่งกำลังบำรุง (สิ่งอุปกรณ์ 3) ในแต่ละขั้นตอน ซึ่งต้องประยุกต์ในกระบวนการต่าง ๆ ดังนี้

1. การรายงานข้อมูลแบบ Realtime database โดยใช้หลักระบบบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร เพื่อนำมาใช้จัดการปัญหาภายในองค์กร เพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการที่แยกส่วนกัน การขาดการเชื่อมโยงระบบงานต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้การบริหารจัดการ สิ่งอุปกรณ์ 3 สายพลาทิการ การวิเคราะห์ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นจากข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและทันที การใช้ข้อมูลแบบ Realtime คือ การลงบันทึกการเคลื่อนไหวทางบัญชีควบคุมสิ่งอุปกรณ์ 3 ตามเวลาจริงขณะที่มีการเบิก-จ่าย โดยมีการใส่รหัสผู้บังคับบัญชา ผู้ลงบันทึกและผู้ใช้งานในเวลานั้น ๆ ว่ามีการเบิก-จ่าย เท่าไหร่ เบิกจ่ายโดยใคร ซึ่งข้อมูลจะเชื่อมต่อกับระบบบริหารบัญชีและคลัง ซึ่งการไม่ใช้วิธีการแบบ Realtime จะทำให้สุ่มเสี่ยงต่อการแก้ไขและปลอมแปลงข้อมูล โดยเฉพาะหากใช้ระบบ Manual หรือการลงข้อมูลในสมุดบันทึกเพียงอย่างเดียว รวมถึงอาจเกิดการสูญหายของข้อมูลได้ เช่นเดียวกับกรณีศึกษาสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันการทุจริตในหน่วยงานของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)^{๑๐} ที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับน้ำมัน มีการใช้ระบบ ERP

เพื่อปรับปรุงระบบงานต่าง ๆ ภายในองค์กร โดยเชื่อมโยงทุกระบบงานเข้าด้วยกันและอยู่บนฐานข้อมูลเดียวกัน หลักการนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทัพบกในประเด็นการยกระดับการส่งกำลังบำรุงให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อการปฏิบัติการกิจได้อย่างแท้จริง ตั้งแต่การควบคุม การกำหนดความต้องการ การจัดหา การแจกจ่าย การเก็บรักษา การซ่อมบำรุง และการจำหน่าย ในการนำเครื่องมือสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการเชื่อมโยงข้อมูลการรายงานสถานภาพ การเบิกจ่ายสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ผ่านระบบฐานข้อมูลเดียวกัน²⁰ การพัฒนาระบบการใช้งานให้เป็น Mobile Application หรือการนำ Software ประเภท Open source ERP มาใช้พัฒนาระบบสารสนเทศการบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร ซึ่งมีเหตุผลสำคัญที่เป็นประโยชน์²¹ ดังนี้

1.1 ไม่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าลิขสิทธิ์ เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของผู้ใช้งานลดการทำงานที่ซ้ำซ้อนระหว่างระบบ โดยการทำงานเป็นหนึ่งระบบ (One System base)

1.2 การควบคุมการใช้งานและความปลอดภัยของระบบ มีจำนวนผู้ใช้งานในระบบ (User login) เท่ากับจำนวนผู้ปฏิบัติงานจริง และเปิดทางเลือกให้กับองค์กรโดยกองทัพบกสามารถดูแลระบบได้เองภายหลัง

การนำระบบสารสนเทศการบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร แบบรายงานผล Realtime ดังกล่าวมาใช้ จะช่วยให้การลงบันทึกต่าง ๆ ครอบคลุมในแต่ละขั้นตอน อาทิ การรับ-ส่งหน้าที่ การเบิก-รับและส่งคืนอุปกรณ์ การควบคุมทางบัญชี การเก็บรักษา การรักษาความปลอดภัย การจ่าย การตรวจและการรายงาน ซึ่งจะทำให้สามารถควบคุมรายการตรวจสอบและประเมินผลการส่งกำลังบำรุง (สิ่งอุปกรณ์ประเภท 3) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การใช้ใบเบิกแบบ e-Supply ในการเบิก-จ่าย หรือยืม สป.3 ระบบงานใบเบิกอิเล็กทรอนิกส์ พัสตุสายพลาธิการ (e-Supply) ถูกพัฒนาโดยกองทัพเรือ โดยกองส่งกำลังสายแพทย์ หรือ กสพ.พร. ร่วมกับ ศูนย์บริหารข่าวสารการพัสดุ กรมพลาธิการทหารเรือ²² ได้นำโปรแกรมใบเบิกอิเล็กทรอนิกส์แบบ e-Supply ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบควบคุมพัสดुकงคลังอัตโนมัติ SUPINV 1-3 V.4 ซึ่งประกอบด้วยโปรแกรมที่สร้างใบเบิก Upload ใบเบิก และส่งใบเบิกพัสดุทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้งาน เป็นระบบมาตรฐานหลักในการ

บริหารจัดการข้อมูลพัสดุคงคลัง ซึ่งจัดทำโดยกรมพลาธิการทหารเรือ (พธ.ทร.) มาใช้ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2556 โดยเชื่อมโยงข้อมูลพัสดุคงคลังระหว่างหน่วยเทคนิคและระหว่างคลังใหญ่กับคลังสาขา สามารถเรียกดูชนิดข้อมูล และจำนวนพัสดุที่มีอยู่ในแต่ละคลังได้ ซึ่งการจะทำให้สามารถรู้จำนวนพัสดุคงคลังที่เป็นปัจจุบันได้นั้น เจ้าหน้าที่คลังพัสดุจะต้องบันทึกข้อมูลการรับและจ่ายพัสดุทุกครั้งอย่างทันเวลา จึงจะทำให้ข้อมูลที่แสดงเป็นยอดคงเหลือที่แท้จริงได้ เดิมทีการใช้ e-Supply ถูกใช้เฉพาะในกองส่งกำลังสายแพทย์ กองทัพเรือ ก่อนจะมีการพัฒนาระบบงาน SUPPINV 1-3 ให้เกิดประโยชน์ในเชิงรุก โดยเพิ่มขีดความสามารถในการเบิกพัสดุสายพลาธิการ ด้วยระบบงานใบเบิกอิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Supply ซึ่งหน่วยต่าง ๆ สามารถตรวจสอบสถานภาพพัสดุที่มีสำรองคลัง และเบิกพัสดุทางเว็บไซต์ เพิ่มความแน่นอนในการได้รับพัสดุ และสามารถวางแผนการใช้พัสดุล่วงหน้าได้ โดยหน่วยต่าง ๆ สามารถเลือกใช้การเบิกพัสดุโดยระบบ e-Supply แทนการใช้ใบเบิกพัสดุแบบเดิม²³

ระบบดังกล่าวมีขีดความสามารถที่สำคัญ คือ สามารถสร้างใบเบิกอิเล็กทรอนิกส์ได้จากหน้าเว็บไซต์ผ่านระบบ Intranet ของหน่วยงาน จึงเกิดความสะดวกต่อผู้ใช้งานใช้ฐานข้อมูลพัสดุจากระบบ SUPPINV1-3 V.4 ทำให้สามารถเลือกพัสดุที่ต้องการเบิกได้จากระบบฯ โดยไม่ต้องพิมพ์ใหม่ จึงลดข้อผิดพลาดได้ ส่งใบเบิกพัสดุที่ต้องการเบิกได้จากระบบฯ ได้ทันที โดยไม่ต้องเดินทางมาส่งใบเบิกที่หน่วยจ่าย พิมพ์ใบเบิกได้จากระบบฯ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาลงนาม และนำใบเบิกมาส่งให้กับหน่วยจ่ายในวันที่มารับพัสดุ ตรวจสอบสถานะใบเบิกว่าอยู่ในขั้นตอนใด ได้ตั้งแต่วันทำการถัดไปนับแต่ส่งใบเบิกจากระบบฯ และสามารถดูรายละเอียดผลการเบิกพัสดุย้อนหลังในแต่ละใบเบิกพัสดุได้²³

ความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลกระทรวงกลาโหม

กองบัญชาการกองทัพไทยได้นำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580 แผนปฏิบัติการด้านดิจิทัล ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565) กระทรวงกลาโหม แผนปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร บก.ทท. พ.ศ. 2563 – 2564 วิสัยทัศน์ บก.ทท. RTARF Road Map กรอบแนวคิดการพัฒนาและขับเคลื่อนเพื่อเปลี่ยนผ่านสู่ DIGITAL HQ ในปี 2565 ตลอดจนแผนพัฒนาขีดความสามารถของกองบัญชาการกองทัพไทยและแผนปฏิบัตินายกรัฐมนตรี กองบัญชาการกองทัพไทย 5 ปี พ.ศ. 2561 – 2565 มาใช้เป็นกรอบ

แนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัล ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563 – 2565) กองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อพัฒนาด้านดิจิทัลของกองบัญชาการกองทัพไทย

มุ่งเน้นให้สามารถนำสู่การปฏิบัติได้จริง ส่งเสริมให้กรมการสื่อสารทหาร และส่วนงานด้านดิจิทัลของแต่ละส่วนราชการ การพัฒนา ปรับปรุง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐานต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ ส่งเสริมให้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานในภาพรวมของกระทรวงกลาโหม นอกจากนั้นยังเป็นการป้องกันข้อมูลรั่วไหล ง่ายต่อการปรับปรุงระบบงานสารสนเทศและระบบฐานข้อมูลให้มีความสอดคล้องตามความต้องการของผู้ใช้งาน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและบูรณาการองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศดิจิทัลร่วมกัน สนับสนุนให้มีการใช้งานโปรแกรมเปิด ที่ผ่านการรับรองความปลอดภัยจากหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือ มุ่งเน้นความคุ้มค่า ลดความซ้ำซ้อน และความปลอดภัยในการใช้งาน²⁴

สอดคล้องกับความสามารถในการนำไปใช้ในบริหารจัดการปัญหาการทุจริต สิ่งอุปกรณประเภท 3 สายพลาธิการ ได้ตั้งแต่ การศึกษาสภาพปัญหาและแนวโน้มของปัญหาการทุจริตสิ่งอุปกรณประเภท 3 การวิเคราะห์และค้นหาปัจจัยที่ช่วยลดหรือป้องกันการเกิดทุจริตสิ่งอุปกรณประเภท 3 ตลอดจนการพัฒนาและนำเสนอแนวทางการป้องกันการทุจริตสิ่งอุปกรณประเภท 3 ของหน่วยที่ใช้รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารราชการของกองทัพบก

บทที่ 4

บทสรุป

จากการวิเคราะห์ปัญหา สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ ทำให้ได้บทสรุป เพื่อศึกษาแนวทางการป้องกันการทุจริตสิ่งอุปกรณประเภท 3 สายพลาธิการ ของหน่วยที่ใช้ รับการสนับสนุนจากกองบัญชาการช่วยรบ ดังนี้

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาพบว่า การทุจริตสิ่งอุปกรณประเภท 3 เกิดจากหลายสาเหตุ อาทิ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการควบคุมสิ่งอุปกรณของทางราชการ ละเลย ไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการที่กำหนดไว้ การขาดความสนใจหรือ กระทำการโดยประมาท เลินเล่อ อันเป็นเหตุให้ทางราชการต้องสูญเสียสิ่งอุปกรณจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ควบคุมการรับ และจ่ายสิ่งอุปกรณ มิได้เอาใจใส่ในการควบคุมทางบัญชี และ ตรวจสอบยอดในการรับและจ่าย เป็นต้น การควบคุมและตัดยอดสิ่งอุปกรณมีความ คลาดเคลื่อน เนื่องจากสาเหตุการจำหน่าย เช่น หน่วยที่มีหน้าที่ไม่รายงานผลการอนุมัติ จำหน่าย ให้กรมฝ่ายยุทธบริการหรือกรมฝ่ายกิจการพิเศษที่รับผิดชอบในสิ่งอุปกรณทราบ การที่หน่วยตีความหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติผิดไปจากที่ควรจะเป็น เนื่องจากการจำหน่าย สิ่งอุปกรณนั้น แม้เป็นงานด้านการส่งกำลัง แต่ก็มีบางกรณีที่จะต้องเกี่ยวพันกับระเบียบ ข้อบังคับในเรื่องอื่น ๆ ด้วย เช่น การเงินหรือความรับผิดชอบทางละเมิด เป็นต้น ซึ่งส่งผลเสียหาย ต่อกองทัพบก จึงต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาการรั่วไหลของสิ่งอุปกรณประเภท 3 อย่าง จริงจัง เพื่อไม่ให้ถูกนำไปใช้สำหรับประโยชน์ส่วนตัวดังที่ได้กล่าวไว้แล้วตามเอกสาร^{ซ้ำ 5.8} ในตอนต้น ตั้งแต่การกำหนดความต้องการ การจัดหา การเก็บรักษา การแจกจ่าย การควบคุม การจำหน่าย และการรายงานให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับการใช้งานจริง

แนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้เทคโนโลยี จึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมโดย สามารถประยุกต์และบูรณาการด้วยการทำฐานข้อมูลแบบองค์รวม อีกทั้งยังสามารถ ตรวจสอบได้ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทางของขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งอุปกรณ ประเภท 3 สายพลาธิการได้ ซึ่งจะทำให้ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน ยากต่อการแก้ไขหรือ ปลอมแปลง และช่วยลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อนลงได้ โดยใช้ใบเบิกแบบ e-Supply ในการเบิก-จ่าย

หรืออีเอ็ม สป.3 พัฒนาระบบการใช้งานให้เป็น Mobile Application หรือในระบบคอมพิวเตอร์ โดยพิจารณาการนำ Software ประเภท Open source ERP มาใช้พัฒนาระบบสารสนเทศ การบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร สำหรับการลงบันทึกการควบคุมรายการตรวจสอบและ ประเมินผลการส่งกำลังบำรุง (สิ่งอุปกรณ์ 3) ในแต่ละขั้นตอน ซึ่งจะช่วยให้สามารถแก้ไขและ ป้องกันการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลติการ ของหน่วยที่ให้บริการสนับสนุนจาก กองบัญชาการช่วยรบ ได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. กองทัพบก กรมพลธิการทหารบก กองบัญชาการช่วยรบและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรพิจารณาถึงการนำระบบสารสนเทศการบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร (ERP) แบบรายงานผล Realtime โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ การนำ Software ประเภท Open source ERP มาพัฒนาระบบสารสนเทศการบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร สำหรับการลงบันทึก ให้ครอบคลุมในแต่ละขั้นตอน อาทิ การรับ-ส่งหน้าที่ การเบิก-รับ และส่งคืน อุปกรณ์ การควบคุมทางบัญชี การเก็บรักษา การรักษาความปลอดภัย การจ่าย การตรวจ และการรายงานสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 ซึ่งจะช่วยให้สามารถควบคุมรายการตรวจสอบและ ประเมินผลการส่งกำลังบำรุง (สิ่งอุปกรณ์ประเภท 3) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. กองทัพบก กรมพลธิการทหารบก กองบัญชาการช่วยรบและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการด้วยนโยบายเชิงรุก ในการนำเทคโนโลยีเข้ามามีใช้ในการควบคุมรายการ ตรวจสอบและประเมินผลการส่งกำลังบำรุง (สิ่งอุปกรณ์ประเภท 3) ในแต่ละขั้นตอน อาทิ ใช้ใบเบิกแบบ e-Supply ในการเบิก-จ่าย การยืมสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 พัฒนาระบบการใช้งานให้เป็น Mobile Application เพื่อความทันสมัย ลดความซ้ำซ้อน ยากต่อการแก้ไข ปลอมแปลง และสามารถตรวจสอบได้ในทุกเวลาและทุกขั้นตอน
3. ควรมีการศึกษาวิจัยในสิ่งอุปกรณ์อื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวทาง แก้ไขปัญหาการทุจริตสิ่งอุปกรณ์ในครบถ้วนทุกมิติ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน นโยบายของกองทัพบกในการป้องกันการทุจริตให้ครอบคลุมและรอบด้านยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. กรมกำลังพลทหารบก. มาตรการเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตภายในกองทัพ. กรุงเทพฯ: กรมกำลังพลทหารบก, กองทัพบก. [อินเทอร์เน็ต]. เข้าถึงได้จาก: <https://dop.rta.mi.th/ITA/images/O/O46-1.pdf>. 2562.
2. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ (21) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ.2561 – 2580). กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. 2562.
3. กระทรวงกลาโหม. แผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกระทรวงกลาโหม ประจำปีงบประมาณ 2560-2564. กรุงเทพฯ: ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน กลาโหม (ศปท.กท.), กระทรวงกลาโหม.
4. กองทัพบก. คำสั่งกองทัพบก ที่ 461/2517 เรื่อง ให้กวดขันการควบคุมสิ่งอุปกรณ์ของทางราชการ. กรุงเทพฯ: กองทัพบก. 2517. 2559.
5. กองบัญชาการกองทัพไทย. คู่มือปฏิบัติงาน การจัดการสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 กรมยุทธบริการทหาร. กรุงเทพฯ: กองคลัง กรมยุทธบริการทหาร, กองบัญชาการกองทัพไทย. 2562.
6. โรงเรียนการกำลังสำรอง ศูนย์การกำลังสำรอง. วิชาการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์. ประจวบคีรีขันธ์: โรงเรียนการกำลังสำรอง ศูนย์การกำลังสำรอง (รร.กสร.ศสร.). 2564.
7. กรมพลธิการทหารบก. ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลธิการ พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: กรมพลธิการทหารบก, กองทัพบก. 2551
8. กรมพลธิการทหารบก. บันทึกข้อความ ส่วนราชการ ขออนุมัติใช้แบบพิมพ์ ทบ. ประกอบ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการส่งกำลัง สป.3. สาย พร. พ.ศ. 2551 เพื่อพรางในปิงบประมาณ 2564. กรุงเทพฯ: แผนกควบคุม กทบ.พธ.ทบ., กรมพลธิการทหารบก, กองทัพบก. 2564.

9. การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย. การกำกับดูแล การบริหารจัดการความเสี่ยงและการดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องตามกฎหมาย. [อินเทอร์เน็ต]. เข้าถึงได้จาก: https://www.pttor.com/th/ustainability_page/ การกำกับดูแล การบริหารจัดการความเสี่ยงและการดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับกฎหมาย. 2564.
10. กลุ่มธุรกิจก๊าซธรรมชาติ บริษัท ปตท. จำกัด มหาชน. ก๊าซไลน์. จุลสารประจำไตรมาส. กรุงเทพฯ: ส่วนบริการลูกค้าก๊าซ ฝ่ายระบบท่อจัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ, บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน). 2545. 13(49): 1-8.
11. สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. สภาวะแวดล้อมที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์ทหารในระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579). กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์, สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. 2560.
12. กรมจเรทหารบก. บทเรียน เรื่อง สป.3 (สาย พธ.) ของคลังหน่วยสนับสนุนทั่วไป. กรุงเทพฯ: กรมจเรทหารบก, กองทัพบก. มปป.
13. Williams, A. and Lemaitre, S. Basic guide to corruption and anti-corruption in oil, gas, and mining sectors. [อินเทอร์เน็ต]. เข้าถึงได้จาก <https://www.u4.no/topics/oil-gas-and-mining>. เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2565.
14. Transparency International. Transparency International Corruption Perception Index 2004. London: Press Release. 2004.
15. Thiautopress. ผลสำรวจการทุจริตน้ำมันเชื้อเพลิง. [อินเทอร์เน็ต]. เข้าถึงได้จาก <http://www.thiautopress.com/12285-2/>. เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2565.
16. Schoeberlein, J. Corruption in ASEAN: Regional trends from the 2020 Global Corruption Barometer and country spotlights. London: Press Release. 2020.
17. MGROnline. แฉทุจริตวงการเชื้อเพลิง. [อินเทอร์เน็ต]. เข้าถึงได้จาก <https://mgronline.com/south/detail/9580000107582>. เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2565. ออนไลน์.

18. สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. รายงานข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการใช้รถและเครื่องจักรกลของกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. 2562 – 2563. กรุงเทพฯ: สำนักการคลังกองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ, สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. 2563.
19. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570). กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. 2565.
20. ผู้จัดการออนไลน์. แดงผลการปฏิบัติงานกองทัพบกประจำปี 2564 และแนวทางการพัฒนากองทัพบกตามห้วงระยะเวลา 1 ต.ค. 63-30 ก.ย. 66. [อินเทอร์เน็ต]. เข้าถึงได้จาก <https://mgronline.com/politics/detail/9640000097373>. เข้าถึงเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2565.
21. สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน). จ้างพัฒนาระบบสารสนเทศการบริหารจัดการทรัพยากรองค์กร (ERP) Phase I (แบบ บก.05). กรุงเทพฯ: สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน). 2564.
22. กรมช่างโยธาทหารเรือ. แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ: การเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายพัสดุของคลังกองส่งกำลังสายแพทย์ ด้วยใบเบิกอิเล็กทรอนิกส์ e-Supply ในระบบควบคุมพัสดุดังคลังอัตโนมัติ SUPINV 1 - 3 V.4. กรุงเทพฯ: แผนกพัฒนาระบบงานช่าง กองวิทยาการ, กรมช่างโยธาทหารเรือ. 2563.
23. ศูนย์บริหารข่าวสารการพัสดุ กรมพลธิการทหารเรือ. ระบบใบเบิกอิเล็กทรอนิกส์. [อินเทอร์เน็ต]. เข้าถึงได้จาก <http://www.supply.navy.mi.th/mmic/webkmmmic/doc/KM%20Paper.pdf>. เข้าถึงเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2565.
24. กองบัญชาการกองทัพไทย. แผนปฏิบัติการด้านดิจิทัล ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563-2565). กรุงเทพฯ: กองนโยบายและแผน สำนักแผนและอำนวยการสื่อสาร กรมการสื่อสารทหาร, กองบัญชาการกองทัพไทย. 2562.

ภาคผนวก

คำสั่งกองทัพบก ที่ 461/2517 เรื่อง ให้กวดขันการควบคุมสิ่งอุปกรณ์ของทางราชการ

คำสั่งกองทัพบก

ที่ ๔๖๑/๒๕๑๗

เรื่อง ให้กวดขันการควบคุมสิ่งอุปกรณ์ของทางราชการ

เนื่องจากปรากฏว่า ในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการควบคุมสิ่งอุปกรณ์ ๗ ของทางราชการ ละเลยไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมของทางราชการที่กำหนดไว้ หรือขาดความสนใจหรือกระทำการโดยประมาท เลินเล่อ อันเป็นเหตุให้ทางราชการต้องสูญเสียสิ่งอุปกรณ์จำนวนมาก ซึ่งเป็นผลเสียหายแก่ทางราชการ เช่น เจ้าหน้าที่ควบคุมการรับ และจ่ายสิ่งอุปกรณ์มิได้เอาใจใส่ในการควบคุมทางบัญชี และตรวจสอบยอดในการรับและจ่าย เป็นต้น เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว จึงให้ผู้บังคับบัญชาหน่วย ผู้บังคับบัญชาลงสายยุทธบริการ ผู้บังคับบัญชาลงส่วนภูมิภาค และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมสิ่งอุปกรณ์ ดังนี้.-

๑. ให้ผู้บังคับหน่วย ผู้บังคับบัญชาลงสายงาน ผู้บังคับบัญชาลงส่วนภูมิภาค ควบคุมกำกับดูแล และกวดขันเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการควบคุมสิ่งอุปกรณ์ได้ตรวจสอบยอดสิ่งอุปกรณ์ให้ตรงกับยอดบัญชีคุม โดยปฏิบัติตามระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ ตลอดจนแบบธรรมเนียมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการควบคุมสิ่งอุปกรณ์ของทางราชการโดยเคร่งครัด

๒. ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการตรวจสอบยอดสิ่งอุปกรณ์ ได้ตรวจสอบยอดสิ่งอุปกรณ์ให้ตรงกับยอดการควบคุมทางบัญชี ตามระยะเวลาที่แบบธรรมเนียมได้กำหนดไว้

๓. การรักษาความปลอดภัยของสถานที่เก็บรักษา หรือคลัง ให้จัดเวรยามเฝ้าตรวจ และระมัดระวังการโจรกรรม และการก่อวินาศกรรมตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง

๔. เมื่อตรวจพบว่าสิ่งอุปกรณ์สูญหาย หรือขาดจากบัญชีคุมให้รับรายงานผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือทราบโดยด่วน ตามระเบียบที่กองทัพบกได้กำหนดไว้ แล้วดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตามระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการจำหน่ายสิ่งอุปกรณ์ พ.ศ.๒๕๒๔ หรือตามระเบียบที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมตามควรแก่กรณี

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๗

(ลงชื่อ) พล.อ. ก. สีวะรา

ผบ.ทบ.

บันทึกข้อความ ส่วนราชการ กบ.ทบ. (กองวิจัยและพัฒนาการ) ที่ กท. 1404/144 เรื่อง
ขออนุมัติยกเลิกและใช้ระเบียบ ทบ. ว่าด้วยการจำหน่าย สป.

(สำเนา สบ.ทบ. วันที่ ๑๕๐๘๒ ลง ๒๗ ก.ก.๓๖) บขผ. ๒๖๘ - ๓๖

ด่วนมาก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กบ.ทบ. (กองส่งกำลัง โทร.๒๒๓๕๑๑)

ที่ กท ๐๕๐๔/๒๐๐๓ วันที่ ๒ ก.ก.๓๖

เรื่อง ขออนุมัติหลักการ การเบิก - จ่าย - เรียกคืน และการรายงานการควบคุมน้ำมันตามอัตราพิกัด

เรียน ผบ.ทบ. (ผ่าน ผช. เสธ. ทบ. ผกบ.)

- อ้างถึง
๑. ระเบียบ ทบ. ว่าด้วยการส่งกำลัง สป.๓ สายพลอากาศ ปี ๒๕๒๔ ลง ๒๐ พ.ค.๒๕
  ๒. อนุมัติ ผบ.ทบ. ท้ายหนังสือ กบ.ทบ. ที่ กท ๐๕๐๔/๑๓๓๐ ลง ๒๕ มี.ค.๓๑ เรื่อง บัญชาการ
ส่งคืนน้ำมันตามอัตราพิกัดของรถยนต์ซ่อมสร้าง
  ๓. อนุมัติ ผบ.ทบ. ท้ายหนังสือ กบ.ทบ. ความมาก ที่ กท ๐๕๐๔/๓๖๑ ลง ๑๕ ก.พ.๓๓ เรื่อง
การเบิก - จ่าย - เรียกคืน และการรายงานการควบคุมน้ำมันตามอัตราพิกัด
  ๔. บันทึกประชุม กบ.ทบ. ที่ กท ๐๕๐๔/๓๕๐๕ ลง ๑๑ ธ.ค.๓๕ เรื่อง การดำเนินการสนับสนุน
สป.๓ ในปีงบประมาณ ๓๖ ณ ห้องประชุม กบ.ทบ. เมื่อ ๒๗ ต.ค.๓๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาตามอ้างถึง ๒, ๓, ๔ และผนวก ก. (บัญชีสถานภาพน้ำมันตามอัตราพิกัด)

๑. เนื่องจากการปฏิบัติในเรื่องการเบิก - จ่าย - เรียกคืน และการรายงาน - การ
ควบคุมน้ำมันตามอัตราพิกัดของหน่วยต่าง ๆ ใน ทบ. ยังมีข้อบกพร่องที่สมควรแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสม
เนื่องจากวิธีการปฏิบัติที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ยังไม่เหมาะสม คล่องตัว และการรายงานการเบิก - จ่าย
มีขั้นตอนมาก จึงเห็นสมควรปรับวิธีการปฏิบัติในการสนับสนุนเสียใหม่ เพื่อให้การเบิก - จ่าย สั้น ง่าย
และสามารถกำกับดูแลได้อย่างจริงจัง ทั้งนี้ ยังไม่จำเป็นต้องแก้ไขระเบียบ - คำสั่ง ๆ ที่มีอยู่เดิม
แต่อย่างใด

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ ตามระเบียบ ทบ. ที่อ้างถึง ๑. ได้กล่าวถึงน้ำมันตามอัตราพิกัดไว้ ดังนี้.-

๒.๑.๑ น้ำมันตามอัตราพิกัด หมายถึง จำนวนน้ำมันที่กำหนดให้หน่วยใช้มีไว้สำหรับ
เติมให้เต็มถังเชื้อเพลิงของยานยนต์ทุกคันที่มีอยู่ในหน่วย (เว้นรถจักรยานยนต์) รวมทั้งน้ำมันเติมเต็มถัง
อะไหล่ตามอัตราของยานยนต์นั้น ๆ ด้วย เพื่อให้พร้อมที่จะออกปฏิบัติงานได้ทันทีเมื่อได้รับคำสั่ง ฯ

๒.๑.๒ การเบิกน้ำมันตามอัตราพิกัด ให้เบิกในกรณีที่ได้รับยานพาหนะมาใหม่
โดยใช้ใบเบิก ทบ. ๕๐๐ - ๐๐๖ จากหน่วยสนับสนุนโดยตรง

/ ๒.๑.๓ น้ำมันตามอัตรา ...

บันทึกข้อความ ส่วนราชการ ขออนุมัติใช้แบบพิมพ์ ทบ. ประกอบ ระเบียบ ทบ. ว่าด้วย
การส่งกำลัง สป.3. สาย พธ. พ.ศ. 2551 เพื่อพรางในปีงบประมาณ 2564

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กกบ.พธ.ทบ. (แผนกควบคุมฯ โทร.๖๔๒๐๒๕)

ที่ ต่อ กท.๐๕๕๕.๖๒๓/๖๕ วันที่ ๗ ก.ย. ๖๔

เรื่อง ขออนุมัติใช้แบบพิมพ์ ทบ. ประกอบ ระเบียบ ทบ. ว่าด้วย การส่งกำลัง สป.๓ สาย พธ. พ.ศ.๒๕๕๑
เพื่อพรางในปีงบประมาณ ๒๕๖๔

เรียน จก.พธ.ทบ.

อ้างถึง ระเบียบ ทบ. ว่าด้วย การส่งกำลัง สป.๓ สาย พธ. พ.ศ.๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบพิมพ์ ทบ. ประกอบ ระเบียบ ทบ. ว่าด้วย การส่งกำลัง สป.๓ สาย พธ. พ.ศ.๒๕๕๑
เพื่อพรางในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ จำนวน ๑ ชุด

๑. กกบ.พธ.ทบ. ขออนุมัติใช้แบบพิมพ์ ทบ. ประกอบ ระเบียบ ทบ. ว่าด้วย การส่งกำลัง สป.๓ สาย พธ. พ.ศ.๒๕๕๑ เพื่อพรางในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เพิ่มเติม จำนวน ๖ รายการ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ ผบ.ทบ. ได้กรุณามอบนโยบายการปฏิบัติงานการพัฒนางานด้านส่งกำลังบำรุง โดยให้ พธ.ทบ. ดำเนินการแก้ไขปัญหาการรั่วไหลของ สป.๓ อย่างจริงจัง เพื่อให้ถูกนำไปใช้สำหรับประโยชน์ส่วนตัว ด้วยการปรับปรุงระเบียบ แก้ไขคำสั่ง และ ปรก.ที่เกี่ยวข้อง กับวงรอบการส่งกำลัง สป.๓ ตั้งแต่การกำหนดความต้องการ การจัดหา การเก็บรักษา การแจกจ่าย การควบคุม การจำหน่าย และการรายงาน โดยผลของการปรับปรุง การกำหนดความต้องการ และการวางระดับผสม สป.๓ ให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับการใช้งานจริง

๒.๒ คณะกรรมการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว สป.๓ สาย พธ. ดำเนินการจัดทำ และเพิ่มแบบพิมพ์ ทบ. เพื่อเพิ่มการควบคุมทางบัญชี และการรายงาน โดยมุ่งเน้นเพิ่มบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของหน่วยที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ซึ่งได้กำหนดหมายเลขประจำแบบพิมพ์ ทบ. รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ดังนี้

๒.๒.๑ ทบ. ๕๖๕ - ๓๓๐ แผนการใช้ สป.๓ (จากเดิม แผนการใช้ สป.๓ เป็น ผบวง บ. ของระเบียบ ทบ. ว่าด้วยการส่งกำลัง สป.๓ สาย พธ. พ.ศ.๒๕๕๑ ซึ่งยังไม่ได้กำหนดหมายเลขประจำแบบพิมพ์ ทบ. ไว้)

๒.๒.๒ ทบ. ๕๖๕ - ๓๓๑ บัญชีสรุปรายงานผลการตรวจสอบการตั้งยอดอัตรา และ เกรดดินน้ำมัน

๒.๒.๓ ทบ. ๕๖๕ - ๓๓๒ บัญชีรายละเอียดประกอบของอนุมัติน้ำมันตามอัตราพัก

๒.๒.๔ ทบ. ๕๖๕ - ๓๓๓ บัญชีคูนน้ำมันตามอัตราพัก

๒.๒.๕ ทบ. ๕๖๕ - ๓๓๔ บัญชีสถานะน้ำมันอัตราพัก

๒.๒.๖ ทบ. ๕๖๕ - ๓๓๕ รายงานผลการตรวจพัสดุ รายการ สป.๓

/๒๓ การพัฒนา ...

-๒-

๒.๓ การพัฒนา และปรับปรุงแบบพิมพ์ ทบ. เพื่อใช้ในการบันทึกการควบคุมทางบัญชี และการรายงาน ตามข้อ ๒.๒ นั้น จก.พธ.ทบ. สามารถดำเนินการกำหนดให้หน่วยต่างๆ นำไปปฏิบัติได้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ สป.๓ ของ ทบ. โดย ระเบียบ ทบ. ว่าด้วย การส่งกำลัง สป.๓ สาย พธ. พ.ศ.๒๕๕๑ ข้อ ๖ ให้ จก.พธ.ทบ. รักษาการตามระเบียบนี้ และให้กำหนดรายละเอียดปลีกย่อยขึ้นได้ตามความจำเป็น ตามอย่างยิ่ง

๓. กกบ.พธ.ทบ. พิจารณาแล้ว เพื่อให้การบริหารจัดการ สป.๓ ของ ทบ. มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นไปตามนโยบาย ผบ.ทบ. ที่ได้กรุณาสั่งการพัฒนางานด้านการส่งกำลังบำรุง โดยเน้นย้ำการแก้ปัญหารั่วไหลของ สป.๓ อย่างจริงจัง พธ.ทบ. ในฐานะกรมฝ่ายยุทธบริการที่รับผิดชอบใน สป. ดังกล่าว ได้ดำเนินการพัฒนา ปรับปรุง แนวทางการแก้ไขปัญหา สป.๓ ในทุกมิติ รวมถึงการปรับปรุง และกำหนดใช้แบบพิมพ์ ทบ. ในการบันทึกการควบคุม ทางบัญชี และการรายงานให้รัดกุม และครอบคลุมตั้งแต่หน่วยสนับสนุนจนถึงหน่วยใช้ทุกระดับ เพื่อเสริมประสิทธิภาพ ระเบียบ ทบ. ว่าด้วยการส่งกำลัง สป.๓ สาย พธ. พ.ศ.๒๕๕๑ ให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ดังนั้น จึงเห็นควรอนุมัติใช้ แบบพิมพ์ ทบ. ประกอบ ระเบียบ ทบ. ว่าด้วยการส่งกำลัง สป.๓ สาย พธ. พ.ศ.๒๕๕๑ เพื่อพรางในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เพิ่มเติม จำนวน ๖ รายการ และมีวิทยุราชการทหารแจ้งให้หน่วยที่เกี่ยวข้องถึงระดับหน่วยใช้ทราบ โดยสามารถดาวน์โหลดแบบพิมพ์ ทบ. ได้ที่เว็บไซต์ พธ.ทบ. (qmrt.net) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๑ ต.ค. ๖๔ เป็นต้นไป

๔. ข้อเสนอ เห็นควรดำเนินการดังนี้

๔.๑ อนุมัติตามการพิจารณาในข้อ ๓.

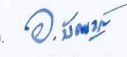
๔.๒ สำเนาให้ คณะกรรมการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว สป.๓ สาย พธ. ทราบ

๔.๓ สำเนาให้ นขต.พธ.ทบ. ทราบ และยึดถือปฏิบัติ

๔.๔ ให้ รร.พธ.ทบ. บรรจุแบบพิมพ์ ทบ. ตามข้อ ๒.๒ ในการเรียนการสอนวิชาการส่งกำลัง สป.๓ สาย พธ.

๔.๕ ให้ กทพ.พธ.ทบ. นำแบบพิมพ์ ทบ. ตามข้อ ๒.๒ ลงในเว็บไซต์ พธ.ทบ. (qmrt.net)

จึงเรียนมาเพื่อกรุณาพิจารณาอนุมัติในข้อ ๔ ที่ตั้งอยู่ในอำนาจ จก.พธ.ทบ. ตามระเบียบ ทบ. ว่าด้วย การส่งกำลัง สป.๓ สาย พธ. พ.ศ.๒๕๕๑ ข้อ ๖

พ.อ.
(อรรถวุฒิ บัตรเจริญ)
ผอ.กบ.พธ.ทบ./

กรมเจรจาการค้า “บทเรียน เรื่อง สป.3 (สาย พธ.) ของคลังหน่วยสนับสนุนทั่วไป”

บทเรียน เรื่อง สป.3 (สาย พธ.) ของคลังหน่วยสนับสนุนทั่วไป

คลัง สป.3 ของหน่วยสนับสนุนทั่วไป อยู่ในความรับผิดชอบ ของ บขร. โดยมี ผบ.บขร. เป็นผู้ มีอำนาจสั่งจ่าย สป.3 ให้กับหน่วยเบิก และให้ พัน.สปร.บขร. (ร้อย.คลัง สป./ตำบลจ่าย สป.3) รับผิดชอบในการจ่ายตามหลักฐานใบเบิก จะมีการตรวจรับ สป.3 ในลักษณะใหญ่ทุกวันก่อนทำการจ่าย/มีกรรมการตรวจรับ สป.3 ประจำเดือน เมื่อมี สป.3 ที่เบิกมาลง มีบัญชีคุม สมุดจ่ายด้านหลักฐานรัดกุม ตามระเบียบ ทบ. ว่าด้วยการส่งกำลัง สป.3 พ.ศ.2551

แต่เรื่องก็เกิดขึ้นเมื่อมีชุดตรวจจาก จบ. มาตรวจหน่วยสนับสนุนทั่วไป (บขร.) มียอด สป.3 ในคลังเก็บไม่ตรงกับบัญชีคุม จึงมีการสอบสวนหาสาเหตุจากผู้รับผิดชอบทั้งหมด ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บัญชีคุม/เจ้าหน้าที่คลัง สป.3/ผบ.มว.คลัง สป.3/ผบ.พัน.สปร./สรุปคือ สป.3 จ่ายไปไม่มีหลักฐาน (อ้างว่า ผบ.บขร. สั่งจ่ายก่อน) มีการรั่วซึมท่อใต้ดินเป็นจำนวนมาก เนื่องจากความชื้นทำให้ท่อเกิดสนิม ไม่ได้ลงสมุดจ่าย สป.3 ของคลังไว้เป็นหลักฐาน เมื่อ ผบช. มาเติมก่อน และมีพวกพ้องมาขอทุกครั้ง ทำให้ สป.3 หายจากคลังเป็นจำนวนหลายหมื่นลิตร เป็นเงินเกือบ 3 ล้านบาท ไม่ตรงกับบัญชีคุม (ศคบ.บขร.) ต้องมีผู้รับผิดชอบในครั้ง นี้คือ ผบ.มว.คลัง สป.3 ในขณะนั้น โดยสั่งให้ชดใช้ภายใน 30 วัน เรื่องที่เกิดในครั้ง นี้ จึงเป็นบทเรียนต่อไป

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ

พันเอก โภษะจนาท จันทร์ตื้อ

วัน เดือน ปีเกิด

23 กันยายน 2517

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2536	โรงเรียนเตรียมทหาร
พ.ศ. 2539	หลักสูตรส่งทางอากาศ โรงเรียนสงครามพิเศษ
พ.ศ. 2540	หลักสูตรจู่โจม โรงเรียนทหารราบ
พ.ศ. 2542	หลักสูตร Frequency Management กองทัพบก อี سراเอล
พ.ศ. 2552	โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2552 – 2556	ผบ.ส.พัน.5
พ.ศ. 2558 – 2559	หัวหน้ากองยุทธการและการข่าว บชร.4
พ.ศ. 2559 – 2563	ผบ.พัน.ชบร. 24 บชร.4

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2564 – ปัจจุบัน	รองเสนาธิการ บชร.4
----------------------	--------------------